

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft op 9 maart 2018 een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de aanbiedingsbrief en het rapport met betrekking tot **Regels inzake de subsidiëring en het toezicht op de financiën van politieke partijen (Wet financiering politieke partijen)** (Kamerstuk 32 752, nr. 50).

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De wnd. griffier van de commissie,
Hendrickx

Nr.	Vraag
1	Bent u bereid om al voor het zomerreces een reactie op de door de commissie Veling uitgebrachte evaluatie van de Wet financiering politieke partijen te geven? Zo neen, waarom niet? Zo ja, wanneer kan de Kamer dan een reactie tegemoet zien?
2	Op welke manier kan voorkomen worden dat via schijnconstructies (tussenrekeningen) alsnog geld uit het buitenland wordt verkregen?
3	Kan er nader ingegaan worden op de situatie van de partijen die in de waterschappen actief zijn, gelet op het feit dat waterschappen met een gesloten huishouding werken?
4	Kan nader worden toegelicht op welke wijze volgens de commissie-Veling de lokale politici van landelijke partijen gefinancierd kunnen worden?
5	Wat zijn de gevolgen van het voorstel om de financiering uit het buitenland van Nederlandse politieke partijen te beperken voor giften van Europese en/of internationaal gelieerde partijen of overkoepelende organisaties aan Nederlandse politieke partijen? In hoeverre blijven die giften mogelijk, uiteraard mits deze instellingen niet onder sancties staan?
6	Waarom wordt niet reeds nu een wetsvoorstel voorbereid en ingediend om gevolg te geven aan de wens van de Kamer om de financiering van Nederlandse politieke partijen uit het buitenland te beperken? Een en ander dus los van een eventuele grotere wijziging van de Wet financiering politieke partijen.
7	Waarom zou een politieke partij zich alleen met de samenleving verbinden via leden, als nog geen 3% van de Nederlanders lid is van een politieke partij? Erkent u dat de binding met de samenleving ook op andere manieren tot stand kan komen, bijvoorbeeld door als partij als een open netwerk partij te functioneren en zo met kiezers de discussie aan te gaan? Zo neen, waarom niet?
8	In hoeverre is het reëel om bij het toekennen van subsidie aan politieke partijen meer gewicht toe te kennen aan het aantal leden nu maar een klein percentage van de Nederlanders lid is van een politieke partij, omdat mensen zich tegenwoordig minder binden aan instellingen en organisaties dan enkele decennia geleden?
9	Welke andere potentiële factoren dan ledental kunnen er zijn in het algemeen om als basis te dienen voor berekening van financiële ondersteuning?
10	Wat betekent het voorstel van de commissie-Veling, om de subsidie voor een politieke partij te verhogen naar € 12,= per lid en de subsidie per Kamerzetel te verlagen, concreet voor de hoogte van de subsidie per Kamerzetel (thans ongeveer € 51.000)?
11	Wat zijn de gevolgen van de voorstellen van de commissie-Veling voor het «basisbedrag» (als één van de onderdelen van het algemene deel van de subsidie) dat een politieke partij ontvangt?
12	Welke gevolgen heeft het voor het (totale) subsidiebedrag indien het ledenaantal van politieke partijen groeit of daalt? Blijft de subsidie per lid dan € 12,= of wordt er een nieuw bedrag berekend op basis van de € 3,4 mln.?
13	In hoeverre ziet u het belang van kundige en goed genummerde ondersteuning van volksvertegenwoordigers als overweging voor het verlenen van financiële ondersteuning en in hoeverre is hier ruimte voor verbetering?
14	Welke gevolgen heeft het voorstel van de commissie-Veling om na verkiezingsverlies de effecten van subsidieverlies wat meer te dempen, voor partijen die juist meer subsidie krijgen?
15	Wat verandert er als stichtingen ter ondersteuning van Tweede Kamerfracties onder bereik van de Wfpp gebracht worden?

- 16 Kunnen de voorstellen voor een nieuwe manier van financiering – meer op basis van leden en minder op basis van zetels en meer financiële ondersteuning voor lokale politici – aan de hand van een fictief voorbeeld uiteen worden gezet en kunnen daarbij duidelijk de verschillen met de huidige financieringssysteem worden aangegeven?
- 17 Kan een lijst van «onvrije landen» gegeven worden?
- 18 Zijn giften die vanuit «niet onvrije landen» komen (behalve van Nederlandse kiesgerechtigden) niet ook potentieel een vorm van oneigenlijke beïnvloeding? In «niet onvrije landen» kunnen toch ook dubieuze of zelfs duistere groeperingen zijn die hun invloed in Nederland willen uitoefenen? Of komt «het kwaad» alleen uit «onvrije landen» en komt uit «niet onvrije landen» alleen maar «het nobele» en «het goede»?
- 19 Hoeveel buitenlandse financiering hebben Nederlandse politieke partijen de afgelopen drie jaar ontvangen? Kan een overzicht worden gegeven per politieke partij die minimaal een zetel in de Tweede Kamer heeft, met daarbij het totaalbedrag en als bijlage een lijst met alle individuele donateurs en donaties?
- 20 Zijn er nog aanbevelingen van GRECO of OVSE aan het adres van Nederland, waaraan met het voorliggende advies niet tegemoetgekomen is?
- 21 Betekent het advies van de Evaluatie- en Adviescommissie Wet financiering politieke partijen om de eis van 1000 leden te laten vallen niet dat er mogelijk miljoenen aan overheidssubsidie worden verstrekt aan partijen die geen ledenstructuur hebben en die mogelijk intern geen controlerende macht en/of geen checks & balances hebben?
- 22 Wat zijn de gevaren van het verstrekken van mogelijk miljoenen aan overheidssubsidie aan partijen die geen ledenstructuur hebben en waar de miljoenen kunnen worden besteed door één of enkele mensen? Zijn hier eerder adviezen over gegeven of onderzoeken naar gedaan?
- 23 Welke politieke partijen in Nederland (met minimaal een zetel in het parlement) hebben een structuur waarbij leden geen invloed op het beleid van de partij hebben? Is het niet vreemd als een politieke partij in de Nederlandse democratie zelf intern niet democratisch is? En is het niet extra vreemd om zo'n intern ondemocratische partij wel overheidssubsidie te geven? Zijn hier eerder adviezen over gegeven of onderzoeken naar gedaan?
- 24 Hoe worden «onvrije landen» gedefinieerd? Is het niet altijd enigszins arbitrair om een land vrij of onvrij te noemen? Is het mogelijk om hier een objectieve definitie te hanteren die niet gekleurd wordt door eigen vooroordelen en een eurocentrische blik, daarbij denkend aan bijvoorbeeld het beroemde boek «Orientalism» van Edward Said? Is bijvoorbeeld de Verenigde Staten vanwege de machtige lobby's en de miljoenengiften aan politici niet ook te beschouwen als een onvrij land?
- 25 Heeft de Evaluatie- en Adviescommissie Wet financiering politieke partijen formeel of informeel een financiële begrenzing doorgekregen of stond zij in haar adviezen vrij om alles te adviseren, ongeacht de kosten?
- 26 Zijn er onderzoeken geweest naar of adviezen gedaan over het belang van het screenen van politieke kandidaten? Is het goed screenen van politieke kandidaten niet cruciaal voor de integriteit van de landelijke en lokale politiek?

- 27 Op wat voor manieren zou het screenen van politieke kandidaten door de overheid gefaciliteerd en gefinancierd kunnen worden? Is het mogelijk om partijen daarvoor mensen in dienst te laten nemen? Is het mogelijk om partijen een vergoeding te geven voor de VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) die zij van al hun politieke kandidaten vragen? Zijn er andere mogelijkheden om politieke kandidaten te screenen en hoe kan dit vanuit de overheid worden gefaciliteerd en/of gefinancierd?
- 28 Welke kritiek heeft GRECO op Nederland gegeven? Welke kritiek heeft GRECO Nederland specifiek op het gebied van financiering van politieke partijen gegeven? Met welke kritiek heeft Nederland iets gedaan en met welke kritiek heeft Nederland niets gedaan en waarom?
- 29 Welke aanbevelingen heeft GRECO aan Nederland gegeven op het gebied van politieke partijen? Met welke aanbevelingen heeft Nederland iets gedaan en met welke aanbevelingen heeft Nederland niets gedaan en waarom?
- 30 Is het mogelijk om de kritiek die GRECO op Nederland heeft te vergelijken met de kritiek die GRECO op andere Europese landen heeft? Doen we het beter of slechter dan andere EU-landen? Doen we het beter of slechter dan de landen om ons heen (Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Denemarken)? Is Nederland het braafste jongetje van de klas of het stoutste jongetje van de klas of zitten we ergens tussenin?
- 31 Is er inhoudelijk verschil tussen aanbevelingen die zijn geformuleerd als «de commissie adviseert...» en die zijn geformuleerd als bijvoorbeeld «de subsidie wordt...»?
- 32 Zou overheveling van subsidie voor de instellingen voor buitenlandse activiteiten naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken betekenen dat dat ministerie gaat bepalen welke activiteiten subsidie krijgen?
- 33 Wat wordt verstaan onder een «bestuurlijke functie in de nationale of subnationale vertegenwoordigende organen»?
- 34 Wat verstaat de commissie onder «onvrije landen»? In welke mate mag een politieke partij in Nederland het als haar morele plicht beschouwen om zusterpartijen in «onvrije landen» te trainen en te ondersteunen bij hun taken?
- 35 Betekent het dat politieke partijen die geen subsidie aanvragen, ook geen inzage in hun overige inkomsten hoeven te verlenen nu de commissie stelt, dat van de politieke partijen die subsidie van de overheid ontvangen mag worden verwacht dat zij niet alleen laten zien hoe zij deze gelden hebben besteed, maar ook inzage verlenen in hun overige inkomsten?
- 36 Op welke grond is in Duitsland gekozen voor een drempelbedrag van € 10.000 en in België voor een drempelbedrag van € 125? Wat is het effect van deze drempelbedragen in de praktijk?
- 37 Aangezien uit de internationale vergelijking blijkt dat Nederland per kiezer verreweg de laagste overheidssubsidie voor politieke partijen heeft (1,0 euro per kiezer in Nederland ten opzichte van een gemiddelde van 4,1 euro per kiezer), zou het dan niet logisch zijn om verschillende varianten te formuleren waarbij ook duurdere varianten die meer richting het gemiddelde gaan een kans krijgen? De Nederlandse «zuinigheid» zou eigenlijk toch niet mogen gelden voor de Nederlandse democratie?

- 38 Is het advies van de commissie om de subsidietoename na verkiezingswinst gefaseerd over een jaar in te laten gaan niet vreemd, mede gezien de relatief lage overheidssubsidiëring (1,0 euro per kiezer in Nederland ten opzichte van een gemiddelde van 4,1 euro per kiezer)? Worden zo de winnaars van de verkiezingen niet benadeeld? Ligt het gezien de relatief lage overheidssubsidiëring in Nederland niet voor de hand om wel de subsidieafname na verkiezingsverlies te dempen, maar dit niet financieel te compenseren door ook de subsidietoename na verkiezingswinst te faseren?
- 39 Maakt niet juist de relatief lage overheidssubsidiëring (1,0 euro per kiezer in Nederland ten opzichte van een gemiddelde van 4,1 euro per kiezer) Nederlandse politieke partijen kwetsbaar voor oneigenlijke beïnvloeding van buitenaf, zowel vanuit het buitenland als vanuit het binnenland? Is het goed financieren en faciliteren van Nederlandse politieke partijen niet een goede bescherming tegen het kopen van invloed door externe individuen en organisaties?
- 40 Is bij het rapport «De financiering van politieke partijen – een internationale vergelijking» ook gekeken waar politieke partijen in andere landen hun overheidssubsidiegeld voor (mogen) gebruiken? Waar is dit dan voor? Wordt een deel van de overheidssubsidie van politieke partijen in andere landen gebruikt voor het screenen van politieke kandidaten?